

ІННОВАЦІЙНИЙ СТАН ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Церуш К.В., здобувач вищої освіти групи Ф2/1

Науковий керівник Альбещенко О. С. – канд. екон. наук, старший

викладач кафедри економіки підприємства

Миколаївський національний аграрний університет

У сучасних умовах господарювання одним із чинників стрімкого економічного зростання є рівень інноваційної діяльності. Так, активне впровадження в процес виробництва новітніх досягнень науки і техніки та використання інноваційних технологій дає змогу підвищити конкурентоздатність вітчизняних підприємств як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках. До того ж висока інноваційна активність підприємств дає змогу досягнути технологічної незалежності, а також підвищити ефективність його діяльності. Отже, проблема активізації інноваційної діяльності промислових підприємств набуває особливої актуальності [1].

Дослідженням стану інноваційної діяльності в країні займається велика кількість учених, таких як І.Г. Яненко [1], В.Г. Андрєєва [2], О.Г. Демченко [3], та інші.

Інноваційна діяльність є одним із напрямів економічного зростання, що може забезпечити не тільки додаткові конкурентні переваги для підприємств, підвищити їхній потенціал та допомогти розв'язати економічні, соціальні чи інші проблеми, а й забезпечити стрімке зростання національної економіки загалом. За прогнозами фахівців, науковотехнічний прогрес як джерело

економічного зростання в недалекому майбутньому буде забезпечувати до 90% реального збільшення виробництва (сьогодні це 65–70%) [1]. Отже, розвиток інноваційної діяльності є вкрай важливим і для підприємств, і для економіки України, оскільки розроблення й упровадження інновацій дає змогу українським виробникам конкурувати як на внутрішньому, так і на світовому ринку. Оскільки на стан та рівень розвитку інноваційної активності окремих підприємств впливають загальноекономічні фактори, то доцільно розглянути стан інноваційної діяльності у країні загалом. Одним із головних індикаторів, узагальнюючим показником для вимірювання рівня та результатів реалізації інноваційного потенціалу України є Глобальний інноваційний індекс, у якому знаходять своє відображення основні складники інноваційного потенціалу країн [4]. Результати дослідження позиції України за складниками Глобального інноваційного індексу наведені в табл. 1. Динаміка показника Глобального інноваційного індексу наведена на рис. 1.

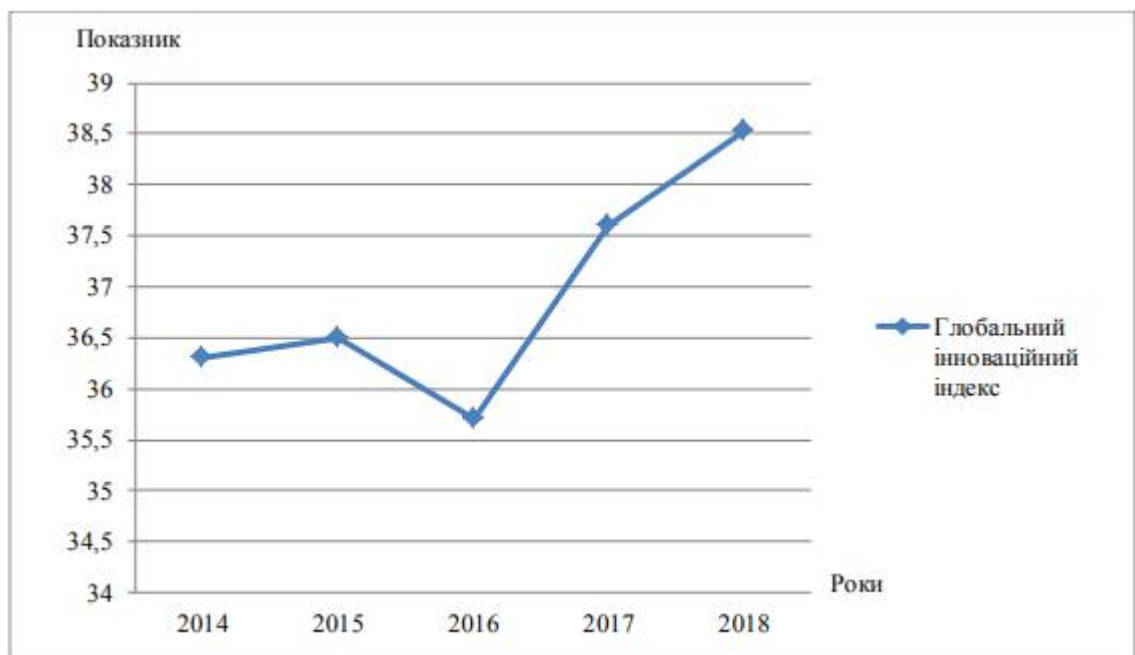

Рис. 1 Динаміка значення Глобального інноваційного індексу для України

Проаналізувавши стан розвитку інноваційної діяльності в Україні за допомогою Глобального інноваційного індексу, можна зазначити, що у

періоді 2016–2017 рр. Спостерігається підвищення значення індексу (рис. 1), що свідчить про поступове поліпшення ситуації у сфері інновацій в Україні. Також варто зазначити, що у 2018 р. порівняно з 2017 р. Відбулося підвищення ефективності інновацій, що дало змогу Україні посісти 5 місце серед 126 країн за показником індексу ефективності інновацій. Але, незважаючи на те, що за показником Глобального інноваційного індексу можна свідчити про покращення у сфері інновацій, кількість підприємств, що займаються інноваційною діяльністю, в Україні досі є низькою. Так, за даними доповіді Державної служби статистики «Обстеження інноваційної діяльності в економіці України за період 2014–2016 років (за міжнародною методологією)», упродовж 2014–2016 рр. Частка підприємств, які займалися інноваційною діяльністю, за рекомендованими видами економічної діяльності становила 18,4%, тоді як 81,6% є не інноваційними взагалі.

Якщо ж розглядати думку неінноваційних підприємств, то основним фактором, що перешкоджає здійсненню інновацій, є відсутність причин здійснювати інновації. Так, 83% підприємств не займаються інноваційною діяльністю через низький попит на інновації на ринку, через низьку конкуренцію підприємства на ринку тощо. Тільки 17% підприємств не здійснюють інновації через вагомні чинники, тобто відсутність коштів, зависокі витрати, відсутність кваліфікованих працівників тощо. Отже, перешкодами для розвитку інноваційної діяльності на вітчизняних підприємствах є небажання суб'єктів господарювання здійснювати інновації через відсутність попиту на інновації та можливостей для їхнього впровадження; наявність зовнішніх чинників, таких як відсутність коштів, підтримки з боку держави та додаткове навантаження законодавчих актів.

Таким чином, можна дійти висновку про вкрай низький рівень розвитку інноваційної діяльності в Україні. Так, за даними Глобального інноваційного індексу, країна посідає 43 місце серед 126 обстежених країн із загальним балом 38,52, тоді як бал першої у рейтингу країни становить 68,4. Тобто найвища оцінка майже у 2 рази перевищує бал для України, що

свідчить про незадовільний стан у сфері інновацій. Підтвердженням занепаду є також незначна кількість інноваційноактивних підприємств у структурі вітчизняних суб'єктів господарювання, тобто тільки 18,4% підприємств займаються інноваційною діяльністю. Що стосується промислових підприємств, то інноваційноактивними є лише 834 з них, що становить 18,9% відіхньої загальної кількості. Основними проблемами, що зумовлюють поточний стан інноваційної діяльності на українських підприємствах, є відсутність мотивації у суб'єктів господарювання до здійснення інновацій, нестача коштів, відсутність державної підтримки та фінансування з боку іноземних інвесторів, незлагодженість національного законодавства з питань інноваційного розвитку країни.

Список використаних джерел

1. Яненкова І.Г. Інноваційна діяльність промислових підприємств України: стан та перспективи розвитку / І.Г. Яненкова, С. С. Позур, О.А. Катаєва // Наукові праці. Економіка. 2016.
2. Андреева В.Г. Оцінка сучасного стану інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств реального сектора економіки України / В. Г. Андреева, О.О. Сосновська // Проблеми економіки. 2016. № 1. С. 68–74.
3. Демченко О.Г. Сучасний стан інноваційної діяльності в Україні та шляхи її вдосконалення / О.Г. Демченко, К.Ю. Бутівчак // Молодий вчений. 2015. № 12. С. 12–14.
4. Левківський О.В. Міжнародні індикатори оцінки інноваційного потенціалу України та його реалізації / О. В. Левківський. // Інтелект XXI. 2017. № 4. С. 78–82.
5. Статистичні дані Державного комітету Статистики України.